

یونسکو و حمایت از کودکان در برابر اینترنت

گردهمایی جهانی کارشناسان درباره سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای کودکان، از طریق اینترنت: یک چالش بین‌المللی

پاریس، یونسکو: ۱۸ و ۱۹ ژانویه ۱۹۹۹ (۲۸ و ۲۹ دی ماه ۱۳۷۸)

گزارشی از:
دکتر کاظم معتمدنژاد

مقدمه

در راستای برگزاری کنگره‌های بین‌المللی «اخلاق اطلاعات»، «یونسکو» در اوایل سال ۱۹۹۹ برای حمایت کودکان در برابر سوءاستفاده جنسی از طریق «اینترنت»، یک گردهمایی جهانی کارشناسی، ترتیب داد.^(۱)

فدریکو مایور،^(۲) مدیرکل «سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد» (یونسکو)، در سال ۱۹۹۸، به دنبال انتشار گزارش این سازمان درباره «مطالعه جهانی یونسکو راجع به خشونت در وسایل ارتباط جمعی»، و همزمان با ادامه کوشش‌های آن برای بررسی جنبه‌های اخلاقی، حقوقی و اجتماعی کاربرد تکنولوژی‌های نوین اطلاعاتی، به منظور هم‌آوایی با انتقادات و اعتراض‌های بسیاری از مجامع و محافل بین‌المللی علیه گسترش خشونت و فساد بر ضد کودکان و نوجوانان و چاره‌جویی در برابر سوءاستفاده جنسی از آنان، از طریق شبکه‌های جدید اطلاع‌رسانی و به ویژه «اینترنت»، پیشنهاد کرد یک گردهمایی اختصاصی برای مبارزه با پخش و گسترش تصاویر پورنوگرافی مربوط به کودکان و ترویج فحشای کودکان به وسیله رسانه‌ها و شبکه جهانی یاد شده، برگزار شود.

وی به هنگام ارائه این پیشنهاد، که هدف اصلی آن، تدوین و تصویب یک برنامه جهانی برای مقابله با این گونه جنایات، عنوان شده بود، یادآوری کرد: «بزرگراه‌های اطلاعاتی، حامل بهترین و بدترین محتویات هستند. تبلیغ و ترویج پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای آنان، با پیام‌های پخش شده از طریق این بزرگراه‌ها، آمیخته شده است. ما وظیفه داریم آنها را از مسیر بزرگراه‌ها خارج کنیم. «یونسکو» پیوسته سعی کوشد، جریان آزاد اندیشه‌های کلامی و تصویری را ارج گذارد و برتری بخشد و در هر فرصتی از آزادی بیان دفاع کند. اما ما نمی‌گذاریم فحشای کودکان و پورنوگرافی مربوط به

آنان این راه‌های آزادی را خراب کند.»
مدیرکل یونسکو در سخنان خود، ضمن توجیه ضرورت تشکیل هرچه زودتر این همایش یادآوری کرد که برای رسیدن به توافق در مورد اجرای یک برنامه مشترک بر ضد پدیده نامطلوب اخیر، باید سازمان‌های غیردولتی، انجمن‌های اقدام‌های مدنی، وسایل ارتباط جمعی، متخصصان مراقبت و حمایت از کودکان و همچنین محققان و متخصصان امور خانوادگی و فرهنگی، مشارکت داشته باشند، تا با همکاری و همراهی آنان، یک نیروی واحد پر قدرت پدید آید و بتواند با پورنوگرافی مربوط به کودکان و گسترش فحشای آنان از طریق اینترنت، به‌طور جدی مبارزه کند. از این طریق، می‌توان امیدوار بود که با کمک نهادهای یادشده، یک استراتژی جهانی برای هشدار افکار عمومی و مداخله حقوقی و سیاسی، برای مقابله با این آفت جدید، به اجرا گذاشته شود. گردهمایی کارشناسی موردنظر، براساس ماده ۳۴ «عهدنامه ملل متحد درباره حقوق کودک»،^(۳) (مصوب ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹ مجمع عمومی ملل متحد) که به موجب آن، دولت‌ها تعهد کرده‌اند از کودکان در برابر تمام شکل‌های سوءاستفاده و خشونت جنسی حمایت کنند، با هدف بررسی درباره سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای کودکان از طریق اینترنت: یک چالش بین‌المللی^(۴)، در روزهای ۱۸ و ۱۹ ژانویه ۱۹۹۸ در مقر یونسکو در پاریس برگزار شد. در این گردهمایی، بیش از ۳۰۰ تن از متخصصان مراقبت و حمایت از کودکان، متخصصان اینترنت، و عرضه‌کنندگان خدمات اینترنتی، متخصصان ارتباطات جمعی، حقوقدانان، روانشناسان، نمایندگان سازمان‌های انتظامی (پلیس) کشورها و همچنین نمایندگان برخی از سازمان‌های دولتی کشورها و بعضی از سازمان‌های غیردولتی جهان، شرکت داشتند.

بخش یکم

جلسه‌ها، نشست‌ها و موضوع‌های مورد بررسی

در طول دو روز برگزاری این گردهمایی، علاوه بر جلسه‌های افتتاحیه و اختتامیه، که بیشتر جنبه رسمی داشتند، دو نشست عمومی طولانی تشکیل شد. در جلسه افتتاحیه گردهمایی در روز ۱۸ ژانویه ۱۹۹۹، علاوه بر فدریکو مایور، مدیرکل وقت یونسکو، چند شخصیت مهم دیگر جهانی، مانند مدیرکل سازمان بین‌المللی کار، مدیر اجرایی سازمان جهانی گردشگری، معاون رئیس کمیته ملل متحد در مورد حقوق کودکان، دبیرکل شورای اروپا، مدیرکل انجمن جهانی دوستان کودکان و گزارشگر ویژه ملل متحد دربارهٔ فروش کودکان، فحشای کودکان و پورنوگرافی مربوط به کودکان» سخنرانی و ضمن سخنان خود، بر ضرورت تحکیم و توسعه همکاری جهانی برای مقابله با سوءاستفاده جنسی، پورنوگرافی و فحشای کودکان از طریق برنامه‌های اینترنتی، تأکید کردند.

در نخستین نشست عمومی این گردهمایی جهانی، که در همان روز پس از جلسه افتتاحیه، برای مذاکره و تبادل نظر در مورد چگونگی حمایت کودکان در برابر محتویات غیرقانونی و زیسان‌آور برنامه‌های اینترنتی تشکیل شد، زمینه اصلی بحث و بررسی، بر «سوءاستفاده جنسی از کودکان و فحشای کودکان»، تمرکز یافته بود. در این نشست، سه مبحث ویژه، پیش‌بینی شده بود، که در میزگردهای جداگانه، مورد بررسی قرار گرفت.

مبحث اول نشست، به بررسی «شرایط و اوضاع و احوال خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی کودکان: ریشه‌ها، علت‌ها، پیشگیری خطرناک و آسیب‌ها و بازپروری و آموزش آنان»، اختصاص یافته بود. در میزگرد مربوط به این مبحث، چهار

■ اگر چه سودمندی‌های اینترنت از زیان‌های بالقوه آن بیشتر است، در عین حال نباید از شناخت خطرات آن، غفلت کرد.

زندگی خصوصی و استفاده‌کنندگان اینترنت با مقاصد غیرقانونی: حمایت کودکان استفاده‌کننده، تهیه‌کنندگان محتویات برنامه‌ها، صافی‌گذاری در برابر پیام‌های ناخواسته، محرک‌های پژوهش، خود طبقه‌بندی پایگاه‌های اینترنتی، حراست شبکه‌ها و کارهای ارتباطی شبکه‌ای مطرح شدند. سخنرانان میزگرد مربوط به این مبحث را، متخصصانی از ایالات متحده آمریکا، فرانسه، انگلستان و بلژیک، تشکیل می‌دادند.

مبحث سوم این نشست هم به موضوع‌های «پژوهش، اطلاع‌رسانی، حراست شبکه‌ها و حساس‌سازی مخاطبان» در زمینه‌های موردنظر، پرداخت. در میزگرد این مبحث، سخنرانانی از کشورهای هلند، سوئد، سوئیس، انگلستان و ایالات متحده آمریکا، شرکت داشتند.

بخش دوم

گروه‌های کار و گزارش‌های آنها

همزمان با تشکیل جلسات نشست مذکور، سه گروه کار نیز برای تهیه گزارش‌های خاص در زمینه‌های مذاکرات و مباحثات گردهمایی، مأموریت یافته بودند.

گروه کار اول، که به ریاست خانم موئیرین اوپریان^(۵) مدیر سازمان مقابله با فحشاء، پورنوگرافی و قاچاق کودکان در تایلند تشکیل شده بود، گزارشی دربارهٔ «استراتژی‌های اجتماعی - اقتصادی پیشگیری جرایم و توسعه سیستم‌های حمایتی و برقراری تماس بین سازمان‌های مسؤول حمایت کودکان در برابر برنامه‌های زیسان‌آور و آسیب‌رسان

سخنران از کشورهای فرانسه، کنیا، برزیل و سریلانکا، سخنرانی کردند.

مبحث دوم نخستین نشست، با عنوان «مبارزه علیه سوءاستفاده جنسی از کودکان: نقش جامعه مدنی»، در میزگرد مورد بررسی واقع شد و در این باره، سه سخنران زن از کشورهای تایلند، ایالات متحده آمریکا و آلبانی، مطالب خود را ارائه کردند.

مبحث سوم این نشست، به «جنبه‌های حقوقی، اجرای قانون، کشف تخلفات و جرایم» و استرداد مجرمان در زمینه سوءاستفاده‌های جنسی از کودکان و فحشای کودکان، تخصیص داده شده بود. سخنرانان این میزگرد، شامل مدیرکل «دفتر بین‌المللی حقوق کودکان»، نماینده سازمان پلیس جهانی (اینترپول)، معاون رئیس پلیس هنگ‌کنگ و یک متخصص اهل کاستاریکا، بودند.

در دومین نشست گردهمایی یادشده، در روز ۱۹ ژانویه ۱۹۹۹، که برای بررسی و بحث و تبادل نظر دربارهٔ «پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای کودکان از طریق اینترنت»، در نظر گرفته شده بود، سه مبحث خاص مورد توجه قرار گرفت که در میزگردهای مربوط به آن بررسی شدند. مبحث اول این نشست، به «سازگار کردن پیشبرد جریان آزاد اطلاعات با دغدغه جامعه بین‌المللی برای مبارزه علیه سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی و فحشای کودکان از طریق اینترنت» اختصاص یافته بود. در میزگرد این مبحث، دبیرکل فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران و دو متخصص فرانسوی و کانادایی، سخنرانی کردند. در مبحث دوم این نشست، «آزادی‌های فردی، حمایت

اینترنتی»، تهیه کرد.

گروه کار دوم، تحت ریاست آقای پسریدیون،^(۶) مدیرکل دفتر بین‌المللی حقوق کودکان، مسائل مربوط به اجرای قانون، تقویت و تحکیم قانونگذاری‌ها و مسائل حقوقی، ضروری برای مقابله با سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی و فحشای کودکان از طریق اینترنت را، در گزارش خود، منعکس ساخت.

گروه کار سوم، به تهیه گزارشی درباره «پژوهش، شبکه‌ها و حساس‌سازی مخاطبان»، همت گماشت. ریاست این گروه کار را آقای دکتر جوگروبل،^(۷) استاد

پورنوگرافی و فحشای کودکان از طریق اینترنت، که عصر روز ۱۹ ژانویه ۱۹۹۸ برگزار شد، خانم آندره جاج روفو،^(۹) رئیس «دفتر بین‌المللی حقوق کودکان» و آقای پروفیسور ویتیت مونتاریورن،^(۱۰) حقوقدان و گزارشگر پیشین ملل متحد، درباره جرائم جنسی علیه کودکان جهان سخنرانی کردند و پس از آن آقای فدریکو مایور، مدیرکل وقت یونسکو به سخنرانی پرداخت و رتوس کلی متن «اعلامیه و برنامه عمل» ارائه شده برای تصویب در جلسه اختتامیه را معرفی کرد، که با کف زدن حاضران به اتفاق آرا مورد تأیید قرار گرفت.

■ در گردهمایی جهانی کارشناسان درباره سوءاستفاده جنسی از کودکان بیش از ۳۰۰ تن از متخصصان مراقبت و حمایت از کودکان، متخصصان اینترنت و عرضه‌کنندگان خدمات اینترنتی، متخصصان ارتباطات جمعی، حقوقدانان، روانشناسان، نمایندگان سازمان‌های انتظامی (پلیس) کشورها و همچنین نمایندگان برخی از سازمان‌های دولتی کشورها و بعضی از سازمان‌های غیردولتی جهان، شرکت داشتند.

مرکز مطالعات ارتباطی دانشگاه شهر «اوترخت هلند»، به عهده داشت.

همزمان با تشکیل جلسات نشست‌ها و در راستای تهیه و تدوین گزارش‌های سه گروه کار یادشده، آقای ایدان وایت،^(۸) دبیرکل «فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران»، که برای تهیه طرح «اعلامیه و برنامه عمل» مصوب گردهمایی، مأموریت یافته بود، پیش‌نویس‌های دو متن مورد نظر را آماده کرد که در جلسه اختتامیه گردهمایی تصویب شدند.

در جلسه اختتامیه گردهمایی جهانی کارشناسان برای بررسی مسائل حمایت کودکان در برابر سوءاستفاده‌های جنسی و

الف: اعلامیه

در آغاز این اعلامیه، پس از اشاره به نقش اینترنت در تحریک کنجکاوی کودکان برای شناخت یک دنیای جدید و امکان دستیابی به سرگرمی‌های تازه و استفاده از تسهیلات آموزشی و اطلاعاتی و تأکید بر ضرورت برخورداری تمام کودکان از این ابزار نوین و اهمیت چشم‌اندازهای آینده آن، خطراتی که توسعه فزاینده اینترنت برای کودکان ایجاد می‌کند، بررسی شده بود.

در این زمینه، چنین آمده بود:

«... هر چه اینترنت بیشتر توسعه پیدا کند، بیشتر در معرض محتویات خطرناک آن قرار خواهند گرفت. فعالیت‌های مجرمانه مربوط به فحشای کودکان و پورنوگرافی آنان، که از طریق اینترنت مورد سوءاستفاده واقع می‌شود، اکنون از مسائل حاد به‌شمار می‌رود. اگر چه سودمندی‌های اینترنت از زبان‌های بالقوه آن بیشتر است. در عین حال نباید از شناخت خطرات آن، غفلت کرد. در صورتی که برای مقابله با این خطرات، اقدامی صورت نگیرد، تهدیدهای سنگین آنها بر روی کودکان باقی خواهد ماند و سبب بازداری از کاربرد صحیح اینترنت در آینده خواهد شد...»

در ادامه اعلامیه، بعد از ابراز امیدواری نسبت به ایجاد شیوه‌های مطلوب کاربرد آینده اینترنت از سوی نسل جدید متولد شده در جامعه معرفتی - که طرز فکرها، آموخته‌ها و عملکردهایی متفاوت با پدران و مادران خود خواهند داشت - نکات زیر مورد تأکید قرار گرفته بود.

«... در دوره انتقالی کنونی، ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و دموکراتیک معاصر، باید در کاربرد و توسعه تکنولوژی‌های دیجیتال، طرف توجه واقع شوند.

حمایت کودکان در برابر برنامه‌های اینترنت، یک موضوع سانسور نیست. ایجاد یک محیط بدون خطر برای استفاده

بخش سوم

اعلامیه و برنامه عمل مصوب در اعلامیه نهایی گردهمایی جهانی یونسکو، متشکل از کارشناسان و متخصصان کشورهای مختلف دنیا با عنوان سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای کودکان از طریق اینترنت: یک چالش بین‌المللی، اصول مهم موردنظر شرکت‌کنندگان گردهمایی برای مقابله با این پدیده‌های نامطلوب و شیوه‌های عملی مقابله با آن، مورد توجه قرار گرفته بود که خلاصه‌ای از آن ارائه می‌شود.

ب. برنامه عمل

در مقدمه متن «برنامه عمل» مصوب گردهمایی جهانی کارشناسان درباره «سوءاستفاده جنسی از کودکان، پورنوگرافی مربوط به آنان و فحشای کودکان از طریق اینترنت» تأکید شده بود که اگر چه این برنامه عمل اساساً خطاب به یونسکو صادر شده است، اما دارای نکاتی است که باید برای مبارزه علیه فحشای کودکان از طریق اینترنت، مورد توجه تمام دست‌اندرکاران قرار گیرد. در این زمینه، دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های غیردولتی، صنایع مربوط، معلمان، پدران و مادران، سرویس‌های انتظامی و وسایل ارتباط جمعی، همه باید نقش خاص خود را ایفا کنند. اما برای آن که صدای کودکان هم به هنگام تدارک استراتژی‌های مربوط به تبدیل اینترنت به یک فضای مطمئن، شنیده شود، باید کوشش ویژه‌ای صورت گیرد. در این تلاش مشترک، یونسکو باید نقش هماهنگ کننده داشته باشد.

این برنامه عمل دارای دو بخش بود. در بخش اول آن، مسائل مربوط به «پژوهش، حساس‌سازی و پیشگیری» و در بخش دوم آن، مسائل حقوق و مقررات‌گذاری مطرح شده بود.

۱. پژوهش، حساس‌سازی و پیشگیری در این بخش، با توجه به زمینه اقدام‌ها و فعالیت‌های تحت صلاحیت یونسکو، پیش از هرچیز، بر تأسیس یک مرکز مبادله اطلاعات، که مسئولیت پیشبرد و همکاری دست‌اندرکاران حقوق کودک را هم به عهده دارد، تأکید شده بود.

سپس با در نظر گرفتن برنامه‌های یونسکو در حوزه‌های آموزش، فرهنگ و ارتباطات، از این سازمان خواسته شده بود که به برنامه‌های زیر، توجه خاصی معطوف دارد:

- حمایت و توسعه ابتکارهای مربوط به استفاده از وسایل تکنیکی برای مبارزه

■ **فدریکو مایور: بزرگراه‌های اطلاعاتی، حامل بهترین و بدترین محتویات هستند. تبلیغ و ترویج پورنوگرافی مربوط به کودکان و فحشای آنان، با پیام‌های پخش شده از طریق این بزرگراه‌ها، آمیخته شده است. ما وظیفه داریم آنها را از مسیر بزرگراه‌ها خارج کنیم.**

■ **فعالیت‌های مجرمانه مربوط به فحشای کودکان و پورنوگرافی آنان، که از طریق اینترنت مورد سوءاستفاده واقع می‌شود، اکنون از مسائل حاد به‌شمار می‌رود.**

ایجاب می‌کند که شاغلان حرفه‌های مربوط به اینترنت، در جهت کاهش گردش و پخش آنها همکاری کنند و یک نظام خود مقررات‌گذاری، به منظور حمایت جدی کودکان و هماهنگ با اجرای مؤثر قانون، اختیار کنند. در این میان، محتویات آسیب‌رسان باید با شیوه‌های متفاوت از محتویات غیرقانونی، مورد مقابله قرار گیرند...

در پایان اعلامیه، ذکر شده بود که شرکت‌کنندگان در گردهمایی، برای تشویق ایجاد محیطی مساعد برای توسعه یک اینترنت واقعاً پاسخگو به نیازهای کودکان، اقدام‌های ضروری مربوط به آن را دقیقاً مشخص کرده‌اند. در این باره، چنین گفته شده بود:

«... برنامه عمل ارائه شده به دنبال این اعلامیه، یک رویکرد استراتژیک جهانی و منحصر به فرد را ایجاد می‌کند و مستلزم تعهد تمام دست‌اندرکاران و به ویژه دولت‌ها، برای ایجاد یک چارچوب هماهنگ‌کننده و همچنین بسیج تمام منابع و حمایت سیاسی است. ما از مدیرکل یونسکو تقاضا داریم متن حاضر و برنامه عمل پیوست به آن را به استحضار دولت‌های عضو این سازمان، کمیسیون‌های ملی و کنفرانس عمومی یونسکو، برساند.»

کودکان از ارتباطات الکترونیکی، باید در عین حال که حمایت آنان در برابر محتویات زیان‌آور و غیرقانونی را تأمین می‌کند، آزادی‌های بنیادی، مانند آزادی بیان، آزادی اطلاعات و حق احترام به زندگی خصوصی را نیز حفظ کند و توسعه دهد...

اعلامیه مذکور، سپس با اشاره به ضرورت شناخت بیشتر مواد و محتویات خطرناک موجود برنامه‌های اینترنتی و چگونگی دستیابی به آنها و همچنین تعداد و طبعیت مصرف‌کنندگان این‌گونه برنامه‌ها و یادآوری عدم شناخت کافی درباره شدت و وسعت فعالیت‌های مربوط به فحشای کودکان از طریق اینترنت و آثار و عوارض آنها بر روی جوانان، عبارت زیر را بیان کرده بود:

«... مبارزه علیه فحشای کودکان و پورنوگرافی مربوط به آنان از طریق اینترنت، با اتحاد تمام نیروها - کودکان، مسؤولان فعالیت‌های مراقبتی و حمایتی آنان، سازمان‌های بین‌المللی، دولت‌ها، معلمان و پدران و مادران - امکان‌پذیر است. از این راه، می‌توان اطمینان یافت که کاربران اینترنت، نسبت به خطرهای بالقوه آن، آگاهی یافته‌اند و وسایل ضروری برای مقابله با تهدیدها را در اختیار دارند. مبارزه بر ضد محتویات غیرقانونی

علیه محتویات زیان‌آور، به ویژه از طریق صافی‌گذاری و خود طبقه‌بندی

- پیشبرد ابزارهای انتخاب برنامه‌ها، که برای کودکان و بزرگسالان، امکان فراگیری حمایت از خود در مقابل محتویات زیان‌آور را فراهم می‌کند.

- پشتیبانی از کوشش‌های اطلاع‌رسانی، برای حساس‌سازی افکار عمومی دربارهٔ زبان‌های وارد شده به کودکان قربانی خشونت‌های جنسی و افشای این خشونت‌ها به عنوان موارد سوءاستفاده از قدرت.

شهروندان، انجمن‌ها و گروه‌های ذی‌نفع - تدوین یک واژه‌نامه تخصصی در مورد واژه‌های مربوط به اینترنت و فعالیت‌های اینترنتی، به منظور دستیابی کاربران و متخصصان به ادراک و شناخت مشترک این ابزار اطلاعاتی بی‌نظیر و ایجاد شبکه‌ها

- تشویق ایجاد «شماره‌های سبز» ملی و تأمین یک سرویس بین‌المللی یا چندین سرویس «مراقبت الکترونیکی»، که کودکان بتوانند از طریق آن، کمک فوری به دست آورند.

بلند مدت در جهت ایجاد محیط فرهنگی مساعد برای کودکان و پیشبرد اندیشهٔ یک جامعهٔ مدنی مجازی.

۲. حقوق و مقررات‌گذاری

در بخش دوم «برنامهٔ عمل»، پیش‌بینی شده بود که کوشش‌های یونسکو در زمینهٔ حقوق و مقررات‌گذاری راجع به خطرات محتویات اینترنت برای کودکان، باید در موارد زیر توسعه داده شود:

- ایجاد مقررات هدفمند، برای مبارزه علیه پورنوگرافی مربوط به کودکان و به ویژه، پشتیبانی از قانونگذاری‌های ضدپورنوگرافی و فحش‌های کودکان، به منظور مجازات دارندگان مواد پورنوگرافیک.

- خود مقررات‌گذاری صنایع مربوط به اینترنت، برای مقابله با خطرات مربوط به کودکان و تدوین اصول اخلاقی، به منظور تشویق مشارکت بسیار وسیع دست‌اندرکاران این صنایع در مقابلهٔ مذکور.

- مقررات‌گذاری مشارکت‌آمیز، به منظور اجرای مقررات موردنظر برای مقابله با خطرات موجود علیه کودکان، با پشتیبانی دولت‌ها، سازمان‌های غیردولتی، مؤسسات خصوصی و جامعهٔ مدنی.

در پایان «برنامهٔ عمل» یاد شده، یادآوری شده بود یونسکو با همکاری واحدهای دیگر، باید یک گروه ویژه یا یک کمیتهٔ کارشناسی ایجاد کند، تا تجربه‌های تمام بخش‌های ذی‌نفع برای مقابله با سوءاستفادهٔ جنسی و پورنوگرافی کودکان، بررسی و جمع‌بندی شوند و برای حمایت کودکان در برابر برنامه‌های نامطلوب اینترنت، مورد استفاده قرار گیرند. اقدام‌های یونسکو در این باره، باید زمینه‌های زیر را در برداشته باشند:

پیشگیری

گسترش حساس‌سازی تمام دست‌اندرکاران امور کودکان، به ضرورت

■ ایجاد یک محیط بدون خطر برای استفادهٔ کودکان از ارتباطات الکترونیکی، باید در عین حال که حمایت آنان در برابر محتویات زیان‌آور و غیرقانونی را تأمین می‌کند، آزادی‌های بنیادی، مانند آزادی بیان، آزادی اطلاعات و حق احترام به زندگی خصوصی را نیز حفظ کند و توسعه دهد.

■ مبارزه بر ضد محتویات غیرقانونی ایجاب می‌کند که شاغلان حرفه‌های مربوط به اینترنت، در جهت کاهش گردش و پخش آنها همکاری کنند و یک نظام خود مقررات‌گذاری، به منظور حمایت جدی کودکان و هماهنگ با اجرای مؤثر قانون، اختیار کنند.

- تدارک استراتژی‌های آموزشی، اطلاعاتی و حساس‌سازی در مورد رسانه‌ها و اینترنت، به منظور استفادهٔ کودکان، پدران و مادران، معلمان، نهادهای آموزشی، کارکنان مؤسسات اجتماعی، وسایل ارتباط جمعی و رهبران سیاسی.

- برقراری رابطه بین انجمن‌های اولیای کودکان و معلمان مدارس و ایجاد یک شبکهٔ جهانی، مرکب از شهروندان، شخصیت‌ها، روزنامه‌نگاران و نهادها و مؤسساتی که در مبارزه علیه فحش‌های کودکان از طریق اینترنت، نقش استراتژیک ایفا می‌کنند.

- کوشش برای تدارک یک استراتژی

همچنین از یونسکو تقاضا شده بود در زمینه‌های زیر نیز فعالیت داشته باشد:

- حمایت نظام‌مند از برنامه‌های مطالعاتی با همکاری مؤسسات پژوهشی، به منظور رسیدن به یک تعریف بسیار دقیق، جامع و به روز، دربارهٔ مسئلهٔ فحش‌های کودکان از طریق اینترنت

- کمک به جریان اطلاعات در میان پژوهشگران، پیشبرد مبادلات اطلاعاتی با مؤسسات مراقبت و حمایت کودکان، عرضه‌کنندگان خدمات اینترنت، اداره‌کنندگان پایگاه‌های اینترنتی، سرویس‌های انتظامی و نهادهای قضایی، شاغلان حرفه‌های رسانه‌ای و همچنین

حمایت آنان در برابر برنامه‌های اینترنتی و از جمله، اقدام به قانونگذاری و اجرای قاطع مقررات قانونی جمع‌آوری اطلاعات

گردآوری اطلاعات حقوقی گوناگون در مورد پورنوگرافی اینترنتی مربوط به کودکان و اطلاع‌یابی از تعریف‌های صنایع اینترنتی راجع به محتویات برنامه‌ها و همچنین واژه‌های تخصصی حقوق کودکان، پورنوگرافی مربوط به کودکان و خشونت‌های جنسی اعمال شده علیه آنان

■ یونسکو با همکاری

واحدهای دیگر، باید یک

گروه ویژه یا یک کمیته

کارشناسی ایجاد کند، تا

تجربه‌های تمام بخش‌های

ذی‌نفع برای مقابله با

سوءاستفاده جنسی و

پورنوگرافی کودکان،

بررسی و جمع‌بندی شوند و

برای حمایت کودکان در برابر

برنامه‌های نامطلوب

اینترنت، مورد استفاده قرار

گیرند.

بخش اطلاعات

انتشار وسیع اطلاعات جمع‌آوری شده درباره مسائل حقوقی محتویات پورنوگرافی اینترنتی مربوط به کودکان، از طریق ایجاد واحدهای نظارت‌کننده یا مراکز مبادله اطلاعات در سطح بین‌المللی تجزیه و تحلیل

مطالعات در مورد مسائل حقوقی

مربوط به پورنوگرافی اینترنتی کودکان

خود مقررات‌گذاری

مطالعه در مورد چگونگی اثربخشی

خود مقررات‌گذاری

-گسترش ابتکارهای صنایع اینترنتی و

بخش‌های خصوصی که کوشش دارند با هماهنگی نهادهای قضایی جهان، مجموعه‌هایی از اصول اخلاقی مؤثر در زمینه مقابله با پورنوگرافی کودکان در برنامه‌های اینترنت، تهیه و تدوین کنند.

- مطالعه درباره وسایل و امکانات عملی عرضه‌کنندگان خدمات اینترنت، برای مقابله با کاربرد شبکه‌ها در جهت مقاصد خاص فحش‌های کودکان.

- پیشبرد گفت‌وگو، بین تمام دست‌اندرکاران ذی‌نفع، دولت‌ها و عرضه‌کنندگان خدمات اینترنت، به منظور متعادل‌کردن کوشش‌های مقررات‌گذاری «انعطاف‌آمیز»

تدارک حقوقی

-گسترش هماهنگی قوانین و همکاری

بین‌المللی بین حرفه‌های حقوقی و پلیس

- مطالعه در مورد مسائل حقوقی و از

جمله، سودمندی و امکان‌پذیری ایجاد

یک چارچوب حقوقی بین‌المللی، با

سرپرستی یونسکو و به منظور حمایت

کودکان در برابر فعالیت‌های اینترنتی

همکاری بین‌المللی و اجرای قوانین

پیشبرد قواعد و هنجارهای لازم برای

اجرای قوانین و همکاری بین‌المللی، از

طریق هماهنگی با عرضه‌کنندگان خدمات

اینترنت

- برقراری چند اصل یا قاعده

بین‌المللی^(۸)

پی‌نویس‌ها:

۱. در مقدمه گزارش نهایی گروه‌های اخیر «یونسکو»، به نقل از نماینده یک سازمان غیردولتی ایالات متحده، یادآوری شده است که در سال ۱۹۹۸، حداقل ۲۱ هزار سایت، مربوط به فحش‌های کودکان از طریق اینترنت قابل دسترسی بوده‌اند. به گفته نماینده مذکور، ... اگرچه اینترنت یک وسیله تسریع و توسعه مصرف به‌شمار می‌رود، اما نباید کودکان ما را «مصرف» کند.

2. Federico Mayor.

3. The United Nations Convention on the Rights of the Child

در ماده ۳۴ عهدنامه ملل متحد درباره حقوق کودک

چنین پیش‌بینی شده است:

کشورهای عضو عهدنامه، متعهد می‌شوند که کودکان را در برابر تمام شکل‌های سوءاستفاده جنسی، حمایت کنند. به این منظور، کشورهای مذکور، تمام اقدام‌های مقتضی، در سطح‌های ملی، دوجانبه و چند جانبه را، به ویژه برای جلوگیری از موارد زیر، اتخاذ می‌نمایند:

الف. تشویق یا اجبار کودکان برای تن دادن به

فعالیت جنسی غیرقانونی

ب. سوءاستفاده از کودکان، به منظور فحشاء و سایر

اعمال جنسی غیرقانونی

پ. سوءاستفاده از کودکان، برای تهیه صفحه‌های

نمایشی یا مطالب و مواد دارای خصوصیت پورنوگرافی

4. The Experts Meeting on Sexual Abuse of Children, Child Pornography and Paedophilia on the Internet: An International Challenge, Unesco, Paris, 18, 19 January 1999.

5. Muireann O Brian

6. Pierre Dionne

7. Jo Groebel

8. Aidan White

9. Andrée Judge Ruffo

10. Vitit Muntarbhorn

یادداشت‌ها

1. Rapport Final, Déclaration et Plan d'Action de la Réunion d'Experts sur l'Exploitation Sexuelle des Enfants, Pornographie impliquant les Enfants et Pédophilie sur Internet: Un Défi International. UNESCO, Paris: 18, 19 Janvier 1999. Paris: UNESCO, Division de la Communication, 1999, P.1.

2. Ibid. P. 1.

3. Ibid. PP. 2-7.

4. Ibid. PP. 8-13.

5. Ibid. PP. 14-17.

6. Ibid. PP. 18,26.

7. Ibid. PP. 27-28.

8. Ibid. PP. 28-30.